

PANDÍON

2002:3 Årg. 18
tidskrift för fågelintresserade

Pandion

Årgång 18

Pandion utges av Frövi fågelklubb. Utkommer 3 ggr. årligen (april, augusti och december). Verksamhetsområde är Lindesbergs kommun.

Medlemsblad för Frövi fågelklubb

Ordf. Tommy Oscarsson,
Odonvägen 4, 711 33 LINDESBERG
Tel. 0581-12348
tommy.swarre@swipnet.se

Vice ordf. Lennart Sandberg,
Tallbacksgatan 3, 718 33 FRÖVI
Tel. 0581-31573
lennart.sandberg@post.utfors.se

Skr. Ulla Wallin,
Skolgatan 20, 718 31 FRÖVI
Tel. 0581-33179
wallin.u@telia.com

Kassör. Bo Dahlström, Karlslund,
Ullersäter, 718 92 FRÖVI
Tel. 0581-32213

Övriga: Ulf Edvardsson, Mattias Rudenvall och Andreas Sandberg.

Försäljningsansvarig:
Mattias Rudenvall, Norevägen 23 c
711 32 Lindesberg
Tel 0581 13004

mattias.rudenvall@swipnet.se

Medlemskap i FFK erhålls genom att betala 75:- på pg. 484 16 67-1. Ungdomar 4-16 år 25:-. Familjemedlem 10:-.

Klubbmästare: Ambulerande enl. lista

Klubblokal: IOGT/NTO-lokalen i Blixterboda.

Fågelrapporter skickas till:
Mats Andersson, Hagabergsliden 4,
711 31 Lindesberg
Tel. 0581-16274
058116274@telia.com eller
Jan-Erik Malmstigen, Skomakargatan 6,
718 33 FRÖVI
Tel. 0581-30252
malmstigen@swipnet.se

Redaktion och distribution för Pandion: Lennart Sandberg, adress se ovan och

Adressändringar anmäler du till:

Bo Dahlström, adress se ovan.

Frövi fågelklubb hemsida:

<http://birds.nu/ffk.htm>

Omslaget: Viggo Hanssen - www.viggo.com

Rara fåglar från öst

Så här i jultider så har väl de flesta av er medlemmar satt upp era fågelstugor och lagt ut mat till vinterfåglaerna eller hur? Fågelbordstävlingen har i skrivande stund hållit på i en månad och jag hoppas att de som inte var med från start börjar mata nu så det blir en spännande tävling med många fågelbord och många roliga arter att redovisa.

Ingen har väl kunnat undgå att det är mycket rönnbär på träden i år. Stora mängder av trast och sidensvansar har setts proviantera i rönnar runt om i kommunen under hösten. Det är också läge att hålla utkik efter tallbit som har rönnbär som favoritföda. Många tallbitar har setts runt om i Västmanland och Närke men här i kommunen har det varit tunt.

De bändelkorsnäbbar som har varit mer eller mindre stationära vid Skulsta i Fellingsbro har varit ett kul inslag i höstmörkret. Många av klubbens medlemmar har kunnat se dessa rariteter från den sibiriska taigan och många är också de som har kommunkryssat dessa. Bändelkorsnäbben verkar ha varit ovanligt talrik i höst, då den har observerats på många ställen i Sverige och fler fynd finns också från olika ställen i kommunen. Då frösättningen på lärk har varit dålig i Ryssland och stora skogsområden av ädelgran brunnit upp under sommaren så har bristen på kottfrön gjort att de dragit neråt genom Norden för att leta mat. Stapelfödan är frön från lärkkottar men här i kommunen har den även setts äta på kottar från silvergran och kärnorna från rönnbär. Det verkar vara ett östligt tåg av fågel genom Sverige i vinter.

Tänkte på den azurmes som hållit till uppe i nordligaste delen av landet. Både tv och tidningar har visat stort intresse för denna lilla mes som egentligen hör hemma i

Centralasien och östra Ryssland. När jag tittade på ett av reportagen om den, så visade de en man, som med tårar i ögonen, och ett brett leende på läpparna konstaterade att han efter en lång resa flera hundra mil hade lyckats se den lilla fågeln. En vuxen man med tårar i ögonen för att ha sett en liten fågel kan nog verka lite märkligt för en människa utan något större intresse för fåglar. Vi, som är lika bitna av fåglar som denne man, förstår precis vad han kände och känslan han upplevde när han hade fått se den. Nya arter är ju något speciellt för varje skådare.

Något som jag och jag skulle tro fler med mig har funderat över är när vi i klubben skall lyckas gräva fram en riktig raritet i kommunen. Varför inte en sumpvipa vid Österhammarsjön, eller en större piplärka på Gammelbo-flygfält. Någon riktigt rar sångare nere vid Hagaberg vore ju inte heller helt fel. Vi får hoppas att år 2003 blir det år då vi kan klämma in en riktig stänkare i artlistorna.

Så här i julklappstider tänkte jag rekommendera en bok som är väl värd att köpa till någon eller till er själva. Den heter "Fågelliv betyder orden- Vandrings i Erik Rosenbergs riken" och är en biografi om den legendariske Erik Rosenberg som ju de flesta skådare vet vem det var. Boken har kommit till i samband med 100-årsdagen av hans födelse. Den beskriver i en poetisk text Eriks liv i skådarmarkerna. Författare Clas Thor och foto Jan-Peter Lahall. Boken är rikt illustrerad med 120 fotografier, såväl nya som historiska.

Slutligen vill jag önska alla medlemmar en riktigt god jul och ett gott nytt år.

Ordföranden

Inventering av Skrattnås 2002

Mats Andersson

Under 2002 var skrattnåsen så kallad riksinventeringsart i landet i Sveriges Ornitologiska Förenings regi. Bakgrund till inventeringen och en historik kring arten i Lindesbergs kommun fanns i bl. a. Pandion 2001:3 (Andersson, M. Skrattnåsen inventeras 2002, sid 67-71).

Metod och resultat

Inventeringen utfördes med utgångspunkt från framförallt redan tidigare kända lokaler. Tidpunkten var förlagd till häckningstiden (början av maj till en bit in i juli). Eftersom det kan vara svårt att räkna antalet häckande par via räkning av ruvande fåglar var

det tillräckligt att räkna antalet vuxna individer. Tidigare erfarenhet har visat att man generellt kan dividera antalet vuxna individer med två och därmed komma antalet par ganska nära. Detta gäller under häckningstiden vid lämplig lokal.

I denna redovisning har angetts antalet par. I figuren nedan finns resultatet från årets häckningar. Som synes är det tidigare kända lokaler. Sammanlagt bedömdes 555 par häcka vid lokalerna. I diagrammen nedan redovisas dels antalet par under perioder från 1970 och till 2002 och dels antalet lokaler under dessa perioder.

2002

Lokal	antal par	observatör
Hökasjön	25	Mats Andersson, Tommy Oscarsson
Lilla Lindessjön	25	Mats Andersson, Per-Martin Ramberg
Morskogasjön	3	Tommy Oscarsson, Mats Andersson
Norra Brunnsjön	250	Mats Andersson, Per-Martin Ramberg
Stora Lindessjön, Näset	100	Mats Andersson, Per-Martin Ramberg
Vedevåg, Bohrsån	50	Ulla Wallin, Mats Andersson
Väringen, Sotaren	2	Jan-Erik Malmstigen
Väringen, Valfisken	100	Jan-Erik Malmstigen

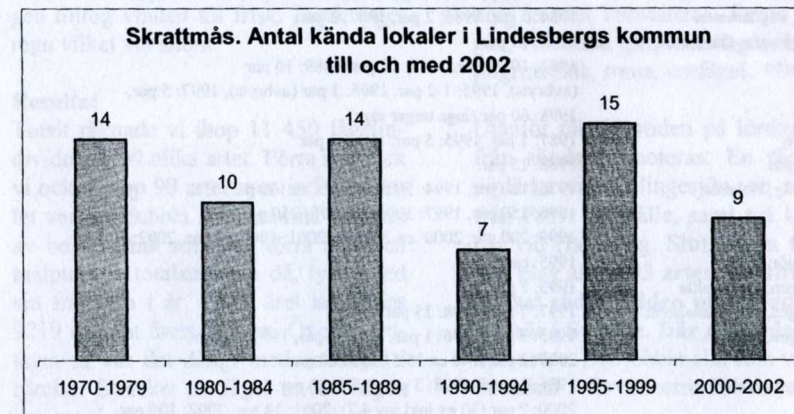
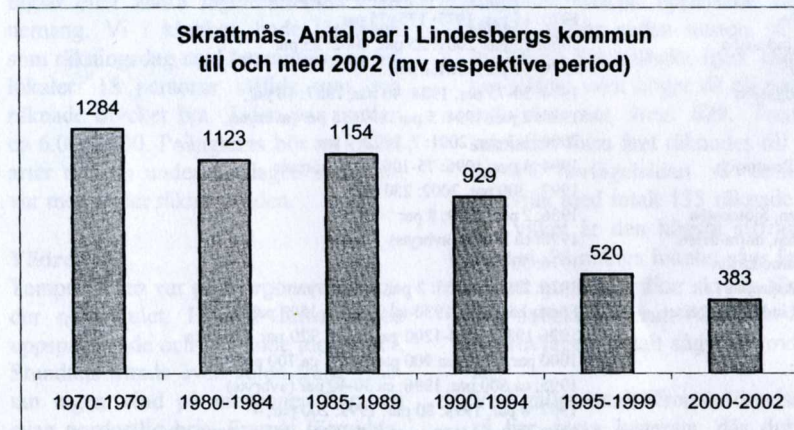
Intressant är att den största kolonin nu finns vid Norra Brunnsjön med 250 par. Norra Brunnsjön är sällan besökt som fågellokal vilket torde ha sin förklaring i dess avsides belägna läge. Lokalen som ligger nordost om Siggebohyttan i ren barrskog och utgörs av en skogstjärn med sankar stränder på ca 16 hektar. Senast någon räknade kolonin (1997) fanns där 300 par och det är väl troligt att skrattnåsen även häckat med åtskilliga par åren däremellan.

Vid den tidigare (fram till mitten av 1990-talet) viktigaste skrattnåselokalen i kommunen, Näset vid Stora Lindessjön, häckade 100 par i år. Det ska även bli intressant att följa utvecklingen vid Näset, i och med inrättandet av naturreservatet och därmed viss skötsel i form av betande djur i området. Detta kommer förhoppningsvis att inverka positivt på lokalen.

Från mitten av 1990-talet var kolonin vid Vedevåg den största häckningslokalen i kommunen med som mest 250 par 1998 och 200 par åren därefter. Minskningen startade dock 2001 med 100 par och i år fanns endast ca 50 par, som dessutom försvann från lokalen misstänkt tidigt under säsongen.

Dessvärre tycks unproduktionen under 2002 varit mycket låg. Vid flera av

lokalerna är det tveksamt om några ungar överhuvudtaget har kläckts fram. Till exempel vid Vedevåg sågs inga ungar av rapportörerna, här försvann dessutom samtliga måsar mycket tidigt från platsen. Samma uppträdande var det vid Stora Lindessjön och Lilla Lindessjön. Däremot vid Norra Brunnsjön sågs mängder med ungar vid besöket den 17 juni.

Kända skrattnålslokaler i Lindesbergs kommun till och med 2002

Albäckån, Råsvälen	1985: 10 par
Björkasjön	1950: 50 par, 1976: 40 par, 1991: 10 par
Dammsjön, Björkhyttan	1976: 50 par, 1985: 2 par, 1988, 0 par
Dammsjön, Stråssa	1981-1985: 150 par, 1986: 0 par, 1990: ? par, 1991: 10 par, 1994: ? par, 1995: 20-30 par, 1996: 20 par
Dysjön	1956: ? par
Finnåkerssjön	1984: 4 par, 1985: 10 par, 1987: 5 par, 1988-1989: 0 par
Hultasjön	1950: 50 par, 1984-1985: 10 par
Hökasjön	1973: 180-200 par, 1976: 25 par, 1987: 250 par, 1989: 50 par (avbryts), 1990: 150 par (avbryts), 1991: 0 par, 1996: 10 par (avbryts), 2002: 25 par
Köttssjön	1976: 15 par, 1977: 175+75 par
Lilla Lindessjön	2000: 25 par, 2001: 25 par, 2002: 25 par
Luntan	1976: 10 par, 1981: 1 par
Morskogasjön	1974: 50-75 par, 1984: 40 par, 1987: 10 par, 1989: 2 par, 1994: 5 par, 1996: 5 par (avbryts), 2000: 1-3 par, 2001: ?, 2002: 3 par
Norra Brunnsjön	1994: 1 par, 1996: 75-100 par påbörjade 1997: 300 par, 2002: 250 par
Orrkilen, Sjömosjön	1956: ? par, 1989: 8 par
Råsvälen, norra delen	1996: ca 20 par (avbryts)
Spannarbodasjön	1976: 50 par
Stora Aspasjön	1976: 25 par, 1985: 2 par, 1986: 1 par
Stora Lindessjön, Näset	Första häckning 1930-talet, 1971: 1500 par, 1976-1989: 1000-1200 par, 1991: 920 par, 1992: ca 1000 par, 1993: ca 900 par, 1994: ca 700 par, 1995: ca 600 par, 1996: ca 30-40 par (avbryts) 1997: 0 par, 1998: 80 par, 1999: 200 par, 2000: 100 par (150 ungar 2.7), 2001: 40 par, 2002: 100 par
Stripa, sligdammen	1984: 5 par, 1986: 2 par, 1987: 3 par
Sällingessjön-Känässjön	1976: 13 par
Sörbysjön	1981: 10-20 par, 1987: 15 par, 1989: 10 par (avbryts), 1995: 1-2 par, 1996: 3 par (avbryts), 1997: 5 par, 1998: 60 par (inga ungar sågs)
Sörsjön	1987: 1 par, 1995: 5 par, 1996: 3 par
Unnasjön	1988: 15 par
Vedevåg, Bohrsån	1976: 100 par, 1994: 50 par, 1995: ca 100 par, 1996: 150 par, 1997: 300 par, 1998: 250 par, 1999: 200 par, 2000: ca 200 par, 2001: 100-150 par, 2002: 50 Par
Vängsjön	1995: ca 15 par
Väringen, Gröna skär	1995: ? par
Väringen, Länsmansholm	1997: 7 par, 1998: 25 par
Väringen, Sotaren	1995: 3 par, 1996: 1 par, 1998: 1 par, 1999: >5 par, 2000: ? par (140 ex 15.5), 2002: 2 par
Väringen, Valfisken	1996: 12 par, 1998: 3 par, 1999: 34 par, 2000: ? par (30 ex inkl juv 4.7), 2001: 14 par, 2002: 100 par
Väringen, Ullersättersviken	Första häckning 1932: några par, 1947: ? par, 1976: 100 par (avbryts), 1981: 10 par, 1998: 1 par, 1999: 1 par (1 unge), 2000: 1 par, 2001: 1 par
Österhammarssjön	1977: 40 par, 1978: 25 par, 1979: 100 par, 1980-1987: 50-100 par, 1988: 5 par, 1989: 0 par, 1995: 10 par, 1996: 0 par
Ötjärnen	1976: 40 par, 1979: 0 par

European birdwatchday 2002

Tommy Oscarsson

Årets birdwatch ägde rum helgen 5-6 oktober. 31 länder runt om i Europa deltog under helgen med räkning av fåglar eller andra fågelrelaterade evenemang. Vi i klubben hade lördagen som räkningsdag med bemanning av 14 lokaler. 18 personer ställde upp och räknade mycket bra. Tiden var mellan ca 6.00-13.00. Poängteras bör att endel arter tillkom under söndagen som inte var med under räkningstiden.

Vädret

Temperaturen var på morgonen +6 grader och mulet. Frampå förmiddagen uppsprickande och växlande molnighet. Stundtals tittade även solen fram. Nästan ingen vind på morgonen bara en svag nordostlig bris. Framåt förmiddagen tilltog vinden till frisk. Dock inget regn vilket var skönt.

Resultat

Totalt räknade vi ihop 11 450 fågelindivider av 90 olika arter. Förra året fick vi också ihop 90 arter men individantalet var det dubbla. Det enorma sträcket av bo/bergfink som var förra året och hjälpte upp totalsumman då, lyste med sin frånvaro i år. Förra året noterades 9219 ex mot årets 754 ex. Överhuvudtaget så var det dåligt med småfågel i rörelse. Sträcket av fågel under dagen var mycket magert, mest påtagligt var det näst intill obefintliga småfågelsträcket. Åtta nya arter noterades och tre lokaler slog rekord för sedda arter nämligen: Sällingssjön, Västvalla och Orrkilen. Grågåsen slog sig in på tio i

topplistan för första gången och verkar vara här för att stanna. Höga siffror noterades även för kanadagås, kaja och ringduva. Staren uppvisade den näst högsta siffran sedan starten, så kanske är den på väg tillbaka igen. Bara 1999 har siffran varit högre då räknades 702 individer mot årets 629. Trana som saknades förra året räknades till 59 ex i år. På rovfågelsidan så dominerade ormvråk med totalt 133 räknade individer vilket är den högsta siffran sedan starten. På många lokaler sågs ända upp till ett tjugotal vråkar skruva för att sedan sträcka söderut. Alltså en bra dag för rovfågel. Totalt sågs tio rovfågellarter.

Vad gäller totalsiffrorna för vissa arter så har dessa justerats, där dubbelräkning kunnat konstateras. Dessa är grågås, vitkindad gås, kanadagås, havsörn, pilgrimsfalk, trana, varfågel.

Utanför räkningstiden på lördagen kan från söndagen noteras: En rödstrupig piplärka vid Sällingssjön, en nötkråka från Frövi samhälle, samt två knölsvanor vid Hagaberg. **Slutsiffran för helgen blev alltså 93 arter. En siffra som endast södra udden på Öland kunde slå här i Sverige. Där räknades det in 107 arter.** Bra jobbat alla som var med. Se **tabell 1** för siffrorna för varje lokal.

Då det noterades 90 arter både i år och förra året och räkningsdagen inföll på nästan samma dag, så har jag gjort en jämförelse mellan åren vad gäller arter som saknades.

Arter som saknades i år men var med förra året: knölsvan, spetsbergsgås, stjärtand, årta, kattuggla, sparvuggla, kungsfiskare, gråspett, mindre hackspett, trädpiplärka, skärpiplärka, försärla, sidensvans, rörsångare, lövsångare, mindre flugsnappare, stjärtmes och bändelkorsnäbb.

Arter som saknades förra året men som var med i år: storlom, vitkindad gås, bergand, havsörn, kungsörn, brun kärnhök, fjällvråk, pilgrimsfalk, trana, morkulla, skrattmå, havstrut, skogsduva, berguv, gulärta, tofsmes, råka och lappspurv.

Tio i topp FFK

Ringduva	1853
Kaja	1699
Kanadagås	1515
Bo/Bergfink	754
Stare	629
Tofsvipa	575
Kråka	475
Grönsiska	422
Björktrast	338
Grågås	300

Tio i topp Sverige

Ejder	223 876
Vitkindad gås	111 265
Ringduva	42 924
Prutgås	39 436
Grågås	29 364
Alfågel	22 025
Sädgås	18 806
Trana	18 460
Stare	16 758
Kaja	12 532

Totalt sedan starten har vi i klubben räknat in ca **82 000** fåglar av **132** arter.

Nya arter

Bergand 2f Näset-St. Lindesjön och 1f Sotaren-Väringen.

Kungsörn 1 ex Sjömosjön.

Pilgrimsfalk 1 ex Sjömosjön samt 1ad Sällingesjön samma individ sågs även vid Österhammarsjön.

Morkulla 1 ex Västvalla och 1 ex Hagaberg.

Gulärta 1 ex Storåbadet.

Råka 1 ex Orrkilen.

Vitkindad gås 4 ex vid Sörbysjön samt samma individer sågs även vid Österhammarsjön och Sällingesjön.

Berguv 1 ex Gammelbo-flygfält.

Resultat Sverige och Europa

I Europa så deltog under helgen ca 36 000 skådare fördelade på 31 länder. Det hölls 662 evenemang, rörande fåglar i de olika länderna. Allt från utställningar av fågelfoton, målningar av fåglar, sträckräkningar till exkursioner och öppet hus lokaler m.m. var representerade. Informera och sprida kunskap om fåglar och fågelskydd över nationsgränserna och mångfalden är ju huvudsyftet

med birdwatch, så aktiviteter av olika slag är ju bra. Vi i Sverige noterade flest fåglar under helgen ca 650 000 ex. Framför allt berodde detta på det goda sjöfågelsträcket. Antal arter blev för oss 234 sju fler än i fjol. Det anordnades 40-50 exkursioner/evenemang här i Sverige. Ca 1000 personer deltog under helgen. För att göra en liten jämförelse

med övriga Europa har jag tagit med de tre bästa länderna vad gäller flest fåglar, flest arrangemang och flest antal deltagare. Dessa följer nedan i tabell form. För mer info se www.sofnet.org eller Birdlife Ungerns hemsida www.mme.hu

Flest fåglar

Sverige 650 000
Ungern 207 000
Litauen 100 000

Flest evenemang

Ungern 123
Spanien 109
Litauen 55

Flest deltagare

Spanien 19 000!!!!
(fantastisk siffra)
Ungern 4500
Grekland 2500

Närkingarna hade återigen antagit utmaningen från oss i Västmanland vad gäller mest sedda arter under lördagen. Segrande ur den striden gick vi i Västmanland återigen med 127 arter + stripgås mot Närkes 116.

Urval av obsar från de olika lokalerna

Albäcksan 1f + 1juv Blå kärnhök, 600 Kaja.

Orrkilen 23 ormvråk, 7 fjällvråk, 4 Fasan (enda obsen), 1 Varfågel, 1 Råka, 1 steglits.

Österhammarsjön 4 Vitkindad gås, 1 honfärgad Brun kärnhök (sen obs), 1ad Pilgrimsfalk, 2 sädesärta.

Västvalla 16 Ormvråk, 19 Ljungpipare (enda obsen), 1 Morkulla, 1 Varfågel, 1 Steglits.

Hagaberg 4 Storskarv, 32 Ormvråk, 1 Stenfalk, 1 Vattenrall hörd, 1 Morkulla,

4 Skrattmå, 1 1K Havstrut, 3 Gransångare, 2 svartmes (enda obsen).

Sällingesjön 3 Storlom (enda obsen), 4 Vitkindad gås, 1ad Havsörn, 1ad Pilgrimsfalk.

Sjömosjön 1 Kungsörn, 1 Stenfalk, 1 Pilgrimsfalk.

Sörbysjön 4 Vitkindad gås, 1ad Havsörn, 1 Kungsörn, 1 Tofsmes (enda obsen).

Sotaren-Väringen 18 Skäggdopping, 13 Storskarv, 58 Vigg, 1f Bergand, 1 Sädesärta, 1 Lappspurv rastade på Sotaren samt Valfisken innan den drog söderut.

Rynninge 2 Dubbeltrast (enda obsen), 45 Pilfink.

Storåbadet 1 Sothöna (enda obsen), 3 Sädesärta, 1 Gulärta, 1 Gransångare.

Näset-St. Lindesjön 8 Prutgås, 2f Bergand.

Nederby-Kullen 1 Stenfalk, 3 Skogsduva.

Gammelbo-flygfält 1 Berguv (satt på taket till hangaren).

Summering

Avslutningsvis kan man väl summera helgen som mycket bra med 93 arter. Antalet fåglar kunde väl ha varit bättre men så är det. Siffrorna för övriga Europa vad gäller deltagare och evenemang är något att sträva efter men att få ut 19 000 fågelintresserade som de fick i Spanien under en helg, är kanske en vision för oss här i Sverige. I och för sig vet man aldrig vad framtiden kan följa. Att vi i lilla Lindesbergs kommun lyckades skrapa ihop 93 arter mot Ottenbys 107 är ju fantastiskt med tanke på att södra udden på Öland tillhör en av landets bästa fågellokaler, och en stor del av skådarens var där under

ART	L1	L2	L3	L4	L5	L6	L7	L8	L9	L10	L11	L12	L13	L14	Totalt
1 STORLÖM						3									3
2 SKÄGGDOPPING													18		18
3 STORSKARV					4								13		17
4 HÄGER	1	1	9	2	4	2			2			5			26
5 SÄNGSVAN	1	10	73	10	7	31	3	70	10			2		4	221
6 SÄDGVAN		21	22	10		54	11	23		5			32		178
7 GRÄGÅS			297			64	2	1							300
8 KANADAGÅS	113	41	137	47	8	225	131	380	204	68	178	85	7	72	1515
9 VITKINDAD GÅS			4			4		4							4
10 PRUTGÅS												8			8
11 BLÅSAND			10			2		2							14
12 KRICKA					4	2		19						4	29
13 GRÅSAND	146	6	79	4	13	27	8	7	18		10	7		6	331
14 VIGG						1		1	58						60
15 BERGAND												2			3
16 KNIPA	13			1	3						1			5	25
17 STORSKRAKE	1		15			2			18		1	2			39
18 HAVSÖRN						1		1							1
19 KUNGSÖRN							1	1							2
20 BRUN KÄRRHÖK			1												1
21 BLÅ KÄRRHÖK	2	1		3		4	3	2					3		18

denna helg. Tänkte avslutningsvis citerad et omnämmande vi och resten av Västmanland fick i Vår fågelvärld nr 7.

”Euro Birdwatch-helgens speciella hedersomnämmande går i år till ornitologerna i Västmanland. Frövi fågelklubb hade som brukligt simultan bevakning med i år 18 skådare som såg 93 arter på 14 lokaler. De har lämnat den mest fullödiga rapporten från helgen. Västmanlänningarna har också i ett par år utmanat grannarna i Närke på fågelkartävling och vann för tredje året i följd. Artlistan från Västmanland uppvisar stor bredd med allt från svart rödstjärt och skägges till fyra ugglearter och tre skogshöns. Välbesökta guidningar vid Asköviken och speciell tjejkurs i Ramnäs naturklubb hörde också till arrangemangen i Västmanland.”

Ett stort tack till samtliga som ställde upp under helgen och hoppas vi blir ännu fler nästa år.

ART	L1	L2	L3	L4	L5	L6	L7	L8	L9	L10	L11	L12	L13	L14	Totalt
22 DUHVÖK						1	1								2
23 SPARVHÖK	1	1		2	1	2	2				1		1	1	12
24 ÖRMVRÅK	3	23	2	16	32	21	5	9	3	5	11		3		133
25 FJÄLLVRÅK		7	1	3		3	3			1					18
26 STENFALK					1		1						1		3
27 PILGRIMSFALK			1			1	1								2
28 FASAN		4													4
29 VATTENRALL					1										1
30 SOTHÖNA											1				1
31 TRANA		50	1	56		55		2							59
32 LJUNGPIPARE				19											19
33 TOFSVIPA	3	100				16	100			48		38	240	30	575
34 MORKULLA				1	1										2
35 ENKELBECKASIN	5				1	1	1				1				9
36 SKRATTMÅS						4									4
37 FISKMÅS	7			10	1				3		4				25
38 GRÄTRUT	6			13	6	1	1		50		6	5			88
39 HAVSTRUT					1										1
40 TAMDUVA		5									9	3			17
41 RINGDUVA	1	400	4	120	80	200	240	287	22	300	4		165	30	1853
42 SKOGSDUVA						1							3		4
43 BERGUV														1	1
44 GRÖNGÖLING			2		1	1				1				1	6
45 SPILLKRÅKA				1	1		1			2				2	7
46 ST.HACKSPETT			1		1						1				3
47 SÄNGLÄRKA		14		60		20		2		5					101
48 ÅNGSPIPLÄRKA	1	5		15		5		16					10		54
49 SÄDESÄRLA			2						1		3				6
50 GULÄRLA											1				1
51 GÅRDSMYG		1			3										4
52 JÄRNPARV	1		1		3										5
53 RÖDHÅKE		1			5			1	2						9
54 KOLTRAST	3	8		20	5	1	1	2		6	3			4	53
55 BJÖRKTRAST	8	24	1	40	8	20	1	2		120	52	5	47	10	338
56 TALTRAST	1	2		20	5	1		2							31
57 RÖDNINGETRAST		4			5	2		10					1		22
58 DUBBELTRAST										2					2
OBEST TRAST											100				100
59 GRANSÄNGARE					3						1				4
60 KUNGSFÅGEL		1			5	2		4							12
61 ENTITA		1		1	1		1				3				7
62 TALLTITA		1				1									2
63 SVARTMES					2										2
64 TOFSMES								1							1
65 BLÅMES	7	2	6	35	10	1		1	1	13	5		8		89
66 TALGOXE	2	6	2	45	5	2	1	7	8	6	4	2	10	7	107
67 NÖTVÄCKA	2	1		1	1			2						1	8
68 TRÄDKRYPARE					1	1					1				3
69 VARFÅGEL		1		1											1
70 NÖTSKRİKA	3	3	2	4	10	20	1	8		11	8			20	90
71 SKATA	4	3	7	4	2	20	11	3		23	8	2	7	2	96
72 KAJA	600	38	35	280	3	200	2	18		240	18	85	110	70	1699
73 RÅKA		1													1
74 KRÅKA	100	5	16	100	5	50	10	6	48	68	12	7	42	6	475
75 KÖRP		6	10	4	6	20	2	10	42	6	2	3		1	112
76 STARE	210				6	3	200				100		110		629
77 GRÅSPARV						3									3
78 PILFINK				10		1		19		45					75
OBEST	60				50	200				150	80				540
BO/BERGFINK															
79 BOFINK		4	4	80		30		2					80		200
80 BERGFINK		2		5		5	1	1							14
81 GRÖNFINK	11		1	60	10	20			4	70		3	14	12	205

ART	L1	L2	L3	L4	L5	L6	L7	L8	L9	L10	L11	L12	L13	L14	Totalt
82 STEGLITS		1		1											2
83 GRÖNSISKA	72	20	95	25	30	10	50	20			100				422
84 HÄMPLING						6		5							11
85 GRÄSISKA			8	30		5									43
86 M.KORSNABB		5				5		1							11
87 DOMHERRE				4	1						2	1		1	9
88 LAPPSPARV									1						1
89 GULSPARV	2	4	1	100	5	15	5			15				12	159
90 SAVSPARV	2			20	1	1	1				4				29
Totalt	1390	835	851	1288	356	1398	803	954	528	1210	737	265	894	302	11450

Lokaler samt observatörer

- L1** Albäcksån (Tommy och Roland Oscarsson) 32 arter
- L2** Orrkilen (Björn Lindberg) 41 arter
- L3** Österhammarsjön (Bosse Carlsson) 33 arter
- L4** Västvalla (Ulf och Pär Jacobsson) 42 arter
- L5** Hagaberg (Jan-Erik Malmstigen) 47 arter
- L6** Sällingesjön (Mattias Rudenvall) 55 arter
- L7** Sjömosjön (Johan och Per Andersson) 33 arter
- L8** Sörbysjön (Ulla Wallin, Sven-Olof Eriksson) 38 arter
- L9** Sotaren-Våringen (Kjell Mattsson) 22 arter
- L10** Rynninge (Bosse Dahlström) 23 arter
- L11** Storåbadet (Lennart Sandberg) 34 arter
- L12** Näset-St.Lindesjön (Per-Martin Ramberg) 18 arter
- L13** Nederby-kullen (Jerry Andersson) 20 arter
- L14** Gammelbo-flygfält (Ulf Almroth) 23 arter

Kungsfiskare saknades i år. Foto Andreas Sandberg Oset Närke 2/11-02

Inventering av Liaskogen 2002

Mats Andersson och Sven-Olof Eriksson

Inledning och metod

För tredje året i rad genomfördes en fågelinventering av Liaskogens naturreservat. Inventeringen görs i form av s.k. punktinventering, där en förutbestämd slinga följs med 12 stopp och räkning av alla hörda eller sedda fåglar under exakt fem minuter. Slingan startar vid reservatets parkering och följer därefter den markerade gångstigen. De fåglar som noteras mellan punkterna tas inte med i protokollet, några av dessa redovisas dock nedan under "Övriga arter".

Årets inventering utfördes vid fem olika tillfällen perioden 12 april till och med 4 juli. Tre besök under morgonen och ett besök under eftermiddagen gjordes. Inventerare var Mats Andersson och Sven-Olof Eriksson.

Resultat

Samtliga arter med summa för respektive besökstillfälle och medelvärdet redovisas i tabellen nedan. I genomsnitt per inventeringstillfälle fanns 27 arter och 123 individer. Totalt under inventeringen 2002 noterades 49 arter och 614 individer (se tabell nedan). Flest arter och individer noterades vid besöket 4 juni (32 arter och 161 individer).

Vanligast art var bofink med drygt 17 st per inventeringstillfälle, därefter lövsångare med 10 st per tillfälle följt av taltrast, koltrast och rödhake. Även i år fanns fyra arter hackspettar, varav mindre hackspett vid två tillfällen (därutöver vid ett tillfälle utanför punkten). Sammanlagt fanns åtta olika arter sångare (nio inklusive lundsångare).

Mindre hackspett och större hackspett 2000 – 2002.

